

Digitally signed by EVANGELIA ZERVOU
Reason: Ακριβές αντίγραφο
Date: 2021.01.21 15:10:53 +02'00'

Αποστολή: e-mail

Δ/νση Γραμματείας - Τμήμα Ελεγκτών
Πληροφορίες: Καρβέλη Καλλιόπη, Λιμνιώτης
Κωνσταντίνος, Ρουσόπουλος Γεώργιος
Τηλέφωνο: 2106475{682,672,676}
Email: {kalli-k, klimniotis, grousopoulos}@dpa.gr

Αθήνα, 21-01-2021
Αριθ. Πρωτ.: 458

Προς

Γραφείο Υπουργού Παιδείας και
Θρησκευμάτων
minister@minedu.gov.gr

ΘΕΜΑ: Σχέδιο νόμου Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων

Σχετικό: Υπ' αριθμ. πρωτ. 612/Υ1 και από 20-1-2021 έγγραφό σας (αρ. πρωτ. Αρχής:
Γ/ΕΙΣ/532/21-01-2021)

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

σε απάντηση του ως άνω σχετικού εγγράφου σας αναφορικά με το υπό
διαβούλευση σχέδιο νόμου με τίτλο «Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση,
Προστασία της Ακαδημαϊκής Ελευθερίας, Αναβάθμιση του Ακαδημαϊκού
Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις», με το οποίο ζητάτε τα σχόλια και τις
παρατηρήσεις της Αρχής, επισημαίνουμε τα εξής:

Κατ' αρχάς, ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων εγείρονται ιδίως
στις διατάξεις του σχεδίου νόμου που άπτονται της πολιτικής ασφάλειας και
προστασίας των Α.Ε.Ι, στις οποίες προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα
λειτουργίας ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων μέσω
επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή εικόνας και ήχου σε εσωτερικούς και
εξωτερικούς χώρους (άρθρο 8 του σχεδίου νόμου). Ως προς τούτο, αρχικώς πρέπει

να σημειωθεί ότι, καίτοι στο άρθρο 8 παρ. 2 του σχεδίου νόμου αναφέρεται ότι «κάθε Α.Ε.Ι., με κριτήριο το μέγεθός του, τις ιδιαίτερες ανάγκες, τη συχνότητα εμφάνισης παραβατικών συμπεριφορών και τη διαβάθμιση του επιπέδου ασφαλείας και προστασίας του, μπορεί να τοποθετεί ηλεκτρονικά και λοιπά συστήματα ασφαλείας που καλύπτουν μέρος ή το σύνολο των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων του», οπότε μπορεί να θεωρηθεί ότι το κάθε Α.Ε.Ι. νοείται ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εν τούτοις αυτό δεν καθίσταται απόλυτα σαφές από το σύνολο των άρθρων του σχεδίου νόμου, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη και το άρθρο 13 στο οποίο προβλέπεται σύσταση ομάδων προστασίας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, οι οποίες θα απαρτίζονται από κατώτερους αξιωματικούς της Ελληνικής Αστυνομίας. Επισημαίνεται ότι, όπως παγίως κρίνει η Αρχή, όταν μία επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προβλέπεται σε διάταξη τυπικού νόμου, τότε η διάταξη θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων, πέραν του σκοπού αυτής και των δεδομένων τα οποία θα τύχουν επεξεργασίας, και τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, η Αρχή καλωσορίζει την πρόθεση του νομοθέτη, όπως καταγράφεται στην ως άνω σχετική επιστολή σας, να συμπεριληφθεί στη διάταξη σαφής προσδιορισμός του υπευθύνου επεξεργασίας – ήτοι το κάθε Α.Ε.Ι. για την επεξεργασία που θα πραγματοποιείται στους χώρους του. Κατά τον προσδιορισμό ωστόσο του υπευθύνου επεξεργασίας, θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί πλήρως ο ρόλος αυτού, σε σχέση και με τις αρμοδιότητες της Ελληνικής Αστυνομίας όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 13. Επισημαίνουμε ότι ο ορισμός του υπευθύνου επεξεργασίας στο νόμο, αν και επιθυμητός, δεν αρκεί για τον προσδιορισμό του υπευθύνου επεξεργασίας. Στην περίπτωση αυτή ο νομοθέτης πρέπει να εξασφαλίσει ότι ορίζεται ως υπεύθυνος επεξεργασίας η οντότητα η οποία έχει πραγματική δυνατότητα ελέγχου ως προς το σκοπό και τα μέσα της επεξεργασίας, ενώ ο σκοπός θα πρέπει να συνδέεται με τις οριζόμενες στο νόμο αρμοδιότητες του φορέα¹.

¹ Βλ. ΕΣΠΔ - Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR Version 1.0 (version for public consultation) σκέψεις 21 και 22, σελ 10 και 11. https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor_en

Επίσης, επισημαίνεται ότι στο σχέδιο νόμου γίνεται παραπομπή στο Π.Δ. 75/2020 για τη χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους. Το εν λόγω Π.Δ. εκδόθηκε κατόπιν της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 14 παρ. 4 ν. 3917/11, στην οποία ορίζεται ότι «*με Προεδρικό Διάταγμα (...) ορίζονται οι αρμόδιες κρατικές αρχές, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των συστημάτων επιτήρησης (...)*». Ωστόσο, από τις διατάξεις του Π.Δ. 75/2020 προκύπτει ότι στις ως άνω αναφερόμενες αρμόδιες κρατικές αρχές δεν υπάγονται τα Α.Ε.Ι. (βλ. άρθρο 4). Ως εκ τούτου, η η ευθεία παραπομπή στο εν λόγω Π.Δ. δεν είναι κατ' αρχάς ορθή, δεδομένου ότι υπεύθυνος επεξεργασίας θα είναι, κατά τα προαναφερόμενα, το εκάστοτε Α.Ε.Ι., το οποίο δεν έχει κατ' αρχήν, τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στην παρ. 1 του προαναφερθέντος νόμου, αλλά και διότι το πεδίο εφαρμογής της διάταξης του σχεδίου νόμου είναι διαφορετικό.

Περαιτέρω, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνει χώρα πρέπει, σύμφωνα και με το ΕΔΔΑ, να εξοπλίζεται με επαρκείς και αναγκαίες εγγυήσεις που αντικατοπτρίζουν τις αρχές επεξεργασίας και δρουν αποτρεπτικά στην καταχρηστική και δυσανάλογη επέμβαση στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται από το άρθρο 8 ΕΣΔΑ (βλ. σχετικά και τη Γνωμοδότηση 3/2020 της Αρχής, η οποία εκδόθηκε εν όψει του ως άνω Π.Δ.). Εξάλλου, οι περιορισμοί ατομικού δικαιώματος πρέπει να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, να τελούν σε πρόδηλη λογική συνάφεια με τον σκοπό αυτό, να είναι πρόσφοροι, κατάλληλοι και αναγκαίοι, για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, να μην θίγουν τον πυρήνα του δικαιώματος και να μην απονέμουν στην Διοίκηση ευρεία διακριτική ευχέρεια. Στο πλαίσιο αυτό, καθίσταται αναγκαίο στη νομοθετική διάταξη να υπάρχουν σαφείς και ακριβείς κανόνες που επιβάλλουν έναν ελάχιστο αριθμό απαιτήσεων, ούτως ώστε τα πρόσωπα, των οποίων τα δεδομένα υφίστανται επεξεργασία, να έχουν επαρκείς εγγυήσεις ότι προστατεύονται αποτελεσματικά τα προσωπικού χαρακτήρα δεδομένα τους. Καθώς στο Π.Δ. 75/2020 προσδιορίζονται αναλυτικά διαδικασία και προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης, κριτήρια για την τήρηση της αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού καθώς και λοιπά

χαρακτηριστικά τα οποία διασφαλίζουν τη νομιμότητα της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, και δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται ανωτέρω, το Π.Δ. αυτό δεν μπορεί να έχει ευθεία εφαρμογή στη περίπτωση της εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων επιτήρησης που προβλέπεται στο σχέδιο νόμου, πρέπει να αναφερθεί ότι, για την αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων εφαρμόζονται αναλογικώς οι εγγυήσεις που προβλέπονται στο εν λόγω Π.Δ. Καθώς είναι στην πρόθεσή σας να διενεργείται υποχρεωτικά εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ), τα μέτρα που περιγράφονται στο Π.Δ. θα πρέπει να συνεκτιμώνται κατά το στάδιο αυτό.

Σημειώνουμε ότι θα αποτελέσει θετική ρύθμιση η ρητή πρόβλεψη στο νόμο για την υποχρέωση εκπόνησης μελέτης αντικτύπου, την οποία – καίτοι η εν λόγω πρόβλεψη απουσιάζει από το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου – μνημονεύετε στο ως άνω έγγραφό σας. Η Αρχή έχει εκδώσει κατάλογο (βλ. Απόφαση 65/2019) με τα είδη των πράξεων επεξεργασίας που υπόκεινται στην απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντίκτυπου σχετικά με την προστασία δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 4 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΔΠ). Ο κατάλογος αυτός καθιστά υποχρεωτική τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σε περιπτώσεις, μεταξύ άλλων, συστηματικής και σε μεγάλη κλίμακα επεξεργασίας για την παρακολούθηση, την παρατήρηση ή τον έλεγχο των φυσικών προσώπων με χρήση δεδομένων που συλλέγονται μέσω συστημάτων βιντεοεπιτήρησης. Η εν λόγω εκτίμηση αντικτύπου θα πρέπει να περιλαμβάνει, ιδίως, τα προβλεπόμενα μέτρα, εγγυήσεις και μηχανισμούς που μετριάζουν τους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, διασφαλίζουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αποδεικνύουν τη συμμόρφωση προς τον ΓΚΠΔ.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν αρχικές βασικές παρατηρήσεις, που είναι εστιασμένες στο άρθρο 8 του σχεδίου νόμου, και δεν εξαντλούν τα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που ενδεχομένως σχετίζονται με το σχέδιο νόμου συνολικά.

Ο Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Μενουδάκος